

Sygn. akt III AUa 2112/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Mazur (spr.)
Sędziowie:	SSA Małgorzata Gerszewska SSA Bożena Grubba
Protokolant:	Aleksandra Portaszkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 23 lipca 2013 r. w Gdańsku

sprawy E. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 2 października 2012 r., sygn. akt VII U 1390/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 2112/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 07 marca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G., powołując się na przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku Nr 153, poz. 1227 ze zm.), odmówił ustalenia E. C. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wskazując, że nie udowodnił wymaganego 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że nie zaliczył do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów: od dnia 26 stycznia 1976 r. do dnia 31 lipca 1988 r. i od dnia 01 czerwca 1990 r. do dnia 21 września 1992 r. z tytułu zatrudnienia w G.Instalacjach (...), bowiem w świadectwie pracy z dnia 21 września 1992 r. zakład pracy wskazał,

iż ubezpieczony wykonywał prace na stanowiskach: kierowca ciągnika, kierowca samochodowy, podczas, gdy w świadectwie wykonywania prac w warunkach szczególnych ten sam zakład pracy potwierdza, iż w całym spornym okresie ubezpieczony wykonywał wyłącznie prace kierowcy ciągnika. Ponadto nie zaliczył okresu zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 01 sierpnia 1988 r. do dnia 31 maja 1990 r. na kontrakcie zagranicznym, ponieważ brak jest informacji, czy w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł E. C., podnosząc, iż w całym okresie zatrudnienia od dnia 26 stycznia 1976 r. do dnia 21 września 1992 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracował na stanowisku traktorzysty, na potwierdzenie czego przedłożył dokumenty dotyczące spornego okresu zatrudnienia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 02 października 2012 r. w sprawie VII U 1390/12 Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 07 marca 2012 r. i ustalił E. C. prawo do emerytury z dniem ukończenia 60 roku życia.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu I instancji:

E. C., urodzony dnia (...), w dniu 20 stycznia 2012 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę.

Wnioskodawca nie pozostaje w stosunku pracy i nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony na dzień 01 stycznia 1999 r. udowodnił ponad 25-letni okres składkowy i nieskładkowy.

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 07 marca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił E. C. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie jednego z warunków koniecznych w świetle dyspozycji art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nabycia tego prawa, tj. wobec nie udowodnienia żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W okresie od dnia 26 stycznia 1976 r. do dnia 31 lipca 1988 r. oraz od dnia 01 czerwca 1990 r. do dnia 21 września 1992 r. E. C. będąc zatrudnionym w G. Instalacjach (...) pracował stale na stanowisku traktorzysty w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku traktorzysty. Praca wnioskodawcy polegała tylko i wyłącznie na prowadzeniu ciągnika. Wykonywał załadunek materiałów sanitarno-instalacyjnych, przewoził na budowę te materiały oraz barakowozy. Wnioskodawca posiada prawo jazdy na traktor od dnia 21 lutego 1972 r. W okresie od dnia 26 kwietnia 1972 r. do dnia 09 kwietnia 1974 r. odbywał służbę wojskową. Zarówno przed powołaniem do wojska jak i po powrocie z wojska zatrudniony był w Kółku Rolniczym w S. w charakterze traktorzysty co wynika ze świadectwa pracy z dnia 25 kwietnia 1972 r. oraz zaświadczenia wystawionego przez Kółko Rolnicze w S..

Wnioskodawca zatrudniony był w Kółku Rolniczym na całym etacie i wykonywał prace w polu, a zimą Kółko Rolnicze wypożyczało traktory z traktorzystami firmie (...) i wnioskodawca pracował tam również jako traktorzysta przy odśnieżaniu. Wnioskodawca nigdy nie pracował jako kierowca, zawsze pracował w charakterze traktorzysty stale i w pełnym wymiarze godzin pracy.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach ubezpieczeniowych organu rentowego, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd ten również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków: K. Z. i W. C., które były jasne, spójne, logiczne i w ocenie Sądu I instancji zasługiwały na walor wiarygodności, tym bardziej, że ich zeznania korespondowały z

pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, jak również z zeznaniami ubezpieczonego, które także zdaniem tego Sądu zasługiwały na wiarę.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w świetle poczynionych ustaleń faktycznych, odwołanie E. C. zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez ten Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15 - letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Stosownie do dyspozycji art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym przed dniem 01 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27. Dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa emerytalna, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Stosownie do treści § 4 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A - prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego - stanowiącym załącznik do rozporządzenia, w dziale VIII (w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych) pod pozycją 3, pkt 1 wymienione są prace kierowców ciągników.

Dodatkowo Sąd I instancji wskazał, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do

przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego).

Sąd Okręgowy zwrócił jednak uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem w sprawie wieku emerytalnego mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwały S.N.: z dnia 10 marca 1984 r. w sprawie III UZP 6/84 oraz z dnia 21 września 1984 r. w sprawie III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony w dniu 28 lutego 2012 r. osiągnął 60 rok życia, udokumentował na dzień 01 stycznia 1999 r. okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze co najmniej 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz nie pozostaje w stosunku pracy.

Przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach może zostać uznany okres zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 26 stycznia 1976 r. do dnia 31 lipca 1988 r. oraz od dnia 01 czerwca 1990 do dnia 21 września 1992 r. na stanowisku traktorzysty w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G. oraz okres zatrudnienia w Kółku Rolniczym w S., gdyż jak wskazał organ rentowy, na podstawie przedłożonych dokumentów trudno jest ustalić, w jakim dokładnie okresie ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę traktorzysty, a w jakim kierowcy samochodowego.

W ocenie Sądu I instancji fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w spornym okresie znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (świadectwie pracy z dnia 21 września 1992 r., świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, świadectwie pracy z dnia 25 kwietnia 1972 r. oraz zaświadczeniu z dnia 08 października 1996 r.). Niewątpliwie został on potwierdzony zeznaniami świadków - współpracowników ubezpieczonego ze spornego okresu zatrudnienia - którzy zgodnie zeznali, iż ubezpieczony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G. pracował tylko i wyłącznie jako traktorzysta, nigdy nie pracując jako kierowca samochodu. W okresach wiosenno - letnio - jesiennych jeździł ciągnikiem wożąc na budowę materiały budowlane i inny potrzebny sprzęt, a w zimie był oddelegowywany do prac przy odśnieżaniu, które wykonywał na ciągniku na rzecz przedsiębiorstwa (...).

Zdaniem Sądu Okręgowego przesłuchani w sprawie świadkowie posiadają odpowiednią wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, byli oni bowiem zatrudnieni wraz z ubezpieczonym w tym samym okresie, w tym samym zakładzie pracy. Sąd ten również nie znalazł jakichkolwiek podstaw, aby kwestionować ich wiarygodność.

Zaznaczył przy tym, iż dla określenia, czy dana praca wykonywana jest w warunkach szczególnych i w szczególnym charakterze nie ma znaczenia nazwa stanowiska pracy, ale charakter faktycznie wykonywanych czynności, tak też wypowiedział się Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie II UK 337/03, publik. OSNP 2004/22/392, który to pogląd Sąd I instancji w pełni podzielił. W związku z powyższym, kwestia nazewnictwa stanowiska przez pracodawcę, które zajmował wnioskodawca, nie ma charakteru przesądzającego. Raz jeszcze Sąd ten wskazał, że zebrany w sprawie materiał dowodowy w pełni potwierdził, że wnioskodawca przez cały okres zatrudnienia, poza ww. 6 - miesięcznym okresem pracy na stanowisku palacza, pracował tylko jako kierowca ciągnika, co potwierdzili również przesłuchani w sprawie świadkowie.

W ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczony spełnił zatem wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął wymagany wiek 60 lat, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy na dzień 01 stycznia 1999 r. w wymiarze powyżej 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz nie pozostawał w stosunku pracy, a także spełnił przesłankę co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Mając na uwadze powyższe Sąd ten uznał, że wnioskodawca w spornym okresie wykonywał pracę na stanowisku kierowcy ciągnika, wobec tego był zatrudniony na stanowisku, o którym mowa w pkt 3/1, działu VIII, wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego. Uwzględnienie bowiem spornego okresu

wskazuje, iż staż pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych jest dłuższy, niż wymagany ustawą emerytalna, a zatem, zgodnie z przepisem § 4 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego, oznacza spełnienie tego wymogu do przyznania wnioskodawcy świadczenia emerytalnego w obniżonym wieku.

Zdaniem Sądu I instancji w niniejszej sprawie okoliczności, na podstawie których Sąd ten uznał odwołanie ubezpieczonego za zasadne, zostały ostatecznie wyjaśnione w drodze uzupełnienia materiału dowodowego o zeznania świadków i ubezpieczonego wyjaśniające zakres obowiązków i charakter pracy wnioskodawcy, co uzasadnia zastosowanie dyspozycji art. 118 ust. 1 lit. a ustawy emerytalnej poprzez wnioskowanie a contrario.

W konkluzji, z wyżej przytoczonych względów, Sąd Okręgowy na mocy art. 477 (14) § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, mając na uwadze fakt, iż wniosek o emeryturę ubezpieczony złożył w dniu 20 stycznia 2012 r. oraz dyspozycję art. 129 w zw. z art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej, orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G., zarzucając mu:

1) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jedn. tekst Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.), § 2 ust. 1 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury począwszy od dnia ukończenia 60 roku życia w sytuacji, gdy ubezpieczony nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze pracy w warunkach szczególnych;

2) naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, a w konsekwencji poczynienie błędnych ustaleń faktycznych co do wykonywania przez ubezpieczonego pracy w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze.

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy dokonał streszczenia postępowań: administracyjnego i sądowego-pierwszoinstancyjnego w niniejszej sprawie oraz wskazał, że nie może się w pełni zgodzić ze stanowiskiem Sądu I instancji.

Apelujący podzielił stanowisko tego Sądu w zakresie pracy E. C. w warunkach szczególnych w okresach zatrudnienia w G. Instalacjach (...) na stanowisku kierowcy ciągnika. Zakład pracy wystawił ubezpieczonemu świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 22 sierpnia 1994 r., w którym stwierdził, iż w całym okresie zatrudnienia był on zatrudniony na stanowisku kierowcy ciągnika. Zawnioskowani w sprawie świadkowie: K. Z. oraz W. C. potwierdzili, iż ubezpieczony w okresie zatrudnienia w GIS wykonywał wyłącznie czynności kierowcy ciągnika, przewożąc barakowozy, rury instalacyjne itp. Zimą ubezpieczony był oddelegowany do prac odśnieżania, które wykonywał na rzecz przedsiębiorstwa (...).

Bacząc na powyższe organ rentowy nie kwestionował, iż ubezpieczony w okresie zatrudnienia w GIS wykonywał prace w warunkach szczególnych. Organ ten podkreślił jednak, że łączny wymiar w/w okresów wynosi jednak 14 lat, 9 mcy i 27 dni, zamiast wymaganych 15 lat.

Apelujący nie podzielił stanowiska Sądu Okręgowego co do tego, że ubezpieczony udowodnił fakt wykonywania stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych na rzecz zakładu pracy „Kółko Rolnicze w S.”. Zauważył, że w świadectwie pracy z dnia 25 kwietnia 1972 r. zakład pracy wskazał wyłącznie, iż ubezpieczony ostatnio był zatrudniony na stanowisku kierowcy. Z zaświadczenia z dnia 08 października 1996 r., wystawionego przez Urząd Gminy C. wynika zaś, iż ubezpieczony był zatrudniony w w/w Kółku Rolniczym, jednakże brak wskazania co do zajmowanego stanowiska pracy.

Zdaniem organu rentowego oparcie stanowiska przez ten Sąd głównie na wyjaśnieniach ubezpieczonego, tj. osoby bezpośrednio zainteresowanej w korzystnym rozstrzygnięciu sprawy, nie jest przekonujące.

W konkluzji apelacji organ ten wnosił o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku w całości, tj. o oddalenie odwołania, ewentualnie
- 2) uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

W piśmie procesowym z dnia 14 grudnia 2012 r., w odpowiedzi na apelację organu rentowego, wnioskodawca zakwestionował stanowisko tego organu, zgodnie z którym nie wykazał wymaganego do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ nie zawiera zarzutów skutkujących uchyleniem lub zmianą wyroku Sądu I instancji.

W treści apelacji organ ten podniósł zarzut naruszenia prawa procesowego, a w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, a w konsekwencji poczynienie błędnych ustaleń faktycznych w sprawie. Zarzucał, że przeprowadzone w postępowaniu pierwszoinstancyjnym dowody nie dają podstaw do ustalenia stanowiska pracy E. C. w okresach jego zatrudnienia: od dnia 13 października 1971 r. do dnia 25 kwietnia 1972 r. oraz od dnia 10 kwietnia 1974 r. do dnia 25 stycznia 1976 r. w Kółku Rolniczym w S..

Podkreślenia wymagało, że skuteczne postawienie zarzutu sprzeczności istotnych ustaleń ze zgromadzonymi dowodami lub naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, lub nie uwzględnił wszystkich przeprowadzonych w sprawie dowodów, jedynie to bowiem może być przeciwstawione uprawnieniu do dokonywania swobodnej oceny dowodów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2004 r. w sprawie III CK 245/04, publik. LEX 174185).

Celem jednoznacznego wyjaśnienia charakteru pracy świadczonej w spornych okresach zatrudnienia przez wnioskodawcę, a w przypadku ustalenia, że stanowiła ona pracę w szczególnych warunkach, czy była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, Sąd II instancji uzupełniająco przesłuchał ubezpieczonego na wskazane wyżej okoliczności (k. 50 akt sprawy).

Uwzględniając rezultaty przeprowadzonego postępowania uzupełniającego, Sąd ten uznał, że apelujący nie zdołał wykazać wadliwości rozumowania Sądu Okręgowego z punktu widzenia zaprezentowanych powyżej kryteriów.

Istota sporu w niniejszym postępowaniu sprowadzała się do oceny, czy E. C. spełnia łącznie wszystkie, wynikające z treści art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku Nr 153, poz. 1227 ze zm., nazywanej dalej ustawą emerytalną), przesłanki ustalenia mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Stosownie do treści art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej ubezpieczonym (mężczyznom) urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje prawo do emerytury po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy emerytalnej (60 lat - § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm., nazywanego dalej rozporządzeniem w sprawie wieku emerytalnego), jeżeli w dniu wejścia tej ustawy w życie, tj. w dniu 01 stycznia 1999 r. osiągnęli: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 ustawy emerytalnej (co najmniej 25 letni).

Takim ubezpieczonym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy emerytalnej pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków

zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa

(art. 184 ust. 2 ustawy emerytalnej w brzmieniu obowiązującym od dnia 01 stycznia 2013 r.).

W przedmiotowej sprawie spór koncentrował się na kwestii spełnienia przez wnioskodawcę przesłanki w postaci osiągnięcia w dniu wejścia ustawy emerytalnej w życie, tj. w dniu 01 stycznia 1999 r., wymaganego w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej).

Sąd Apelacyjny zważył, że dla oceny kwestii spełnienia przez E. C. przesłanki z art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, kluczowa jest odpowiedź na pytanie, czy okresy zatrudnienia: od dnia 13 października 1971 r. do dnia 25 kwietnia 1972 r. (6 miesięcy i 14 dni) oraz od dnia 10 kwietnia 1974 r. do dnia 25 stycznia 1976 r. (1 rok, 9 miesięcy i 16 dni) w Kółku Rolniczym w S. podlegają zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W toku postępowania administracyjnego i sądowego w niniejszej sprawie wnioskodawca nie przedłożył świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach, zaś w świadectwie pracy z dnia 25 kwietnia 1972 r. wystawionym przez Kółko Rolnicze w S. (k. 12 akt em. ZUS) zakład pracy nie stwierdził okresów wykonywania prac w szczególnych warunkach (I kategorii zatrudnienia).

Podkreślenia wymaga jednak, że w sądowym postępowaniu sędowo-odwoławczym fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie mogą być udowadniane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego, a do sądu należy ocena ich wiarygodności (por. wyrok S.N. z dnia 02 lutego 1996 r. w sprawie II URN 3/95, publik. LEX nr 24774).

Tym samym ubezpieczony ma możliwość i obowiązek udowodnienia faktu świadczenia pracy w szczególnych warunkach w spornych okresach zatrudnienia przy zastosowaniu różnorodnych środków dowodowych.

Decydującą rolę w analizie charakteru pracy wnioskodawcy z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji jednego z wykazów, stanowiących załączniki do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego (por. wyrok S.N. z dnia 01 czerwca 2010 r. w sprawie II UK 21/10, publik. LEX nr 619638).

Z treści przepisu § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego wynika, że do zaliczenia okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze do okresów pracy uzasadniających prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym rozporządzeniu konieczne jest, aby praca ta była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Przeanalizowania zatem wymaga, czy zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy, a w szczególności: świadectwo pracy z dnia 25 kwietnia 1972 r. (k. 12 akt em. ZUS), zaświadczenie z dnia 08 października 1996 r. (k. 13 akt em. ZUS), pisemne zeznania świadków: H. W. (k. 15-15v. akt em. ZUS) i J. W. (k. 16-16v. akt em. ZUS), jak również przesłuchanie E. C. (k. 19 i 50 akt sprawy), dają podstawy do stwierdzenia, że w spornych okresach zatrudnienia w Kółku Rolniczym w S. wnioskodawca wykonywał prace w szczególnych warunkach, o których mowa w wykazach A lub B, stanowiących załączniki do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego, a w przypadku pozytywnej odpowiedzi, czy prace te wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Na wstępie wskazać należy, że nie znajduje podstaw stanowisko apelującego (k. 32-34 akt sprawy), zgodnie z którym w treści świadectwa pracy z dnia 25 kwietnia 1972 r. (k. 12 akt em. ZUS) zakład pracy stwierdził, że ubezpieczony

ostatnio był zatrudniony na stanowisku kierowcy, ponieważ z treści tego dokumentu jednoznacznie wynika, że ostatnio pracował na stanowisku traktorzysty.

Sąd II instancji zauważa, że fakt uzyskania uprawnień do prowadzenia ciągników rolniczych dopiero od dnia 21 lutego 1972 r. podważa treść zeznań: świadków: H. W. (k. 15-15v. akt em. ZUS) i J. W. (k. 16-16v. akt em. ZUS) oraz E. C. (k. 19 i 50 akt sprawy) w zakresie, w którym wskazali, że we wszystkich okresach zatrudnienia w Kółku Rolniczym w S. wnioskodawca pracował, odpowiednio jako kierowca albo traktorzystą.

Ponadto przesłuchiwany na rozprawie apelacyjnej w dniu 23 lipca 2013 r. w sprawie III AUa 2112/12 (k. 50 akt sprawy) ubezpieczony przyznał, że przed zdobyciem uprawnień do prowadzenia ciągnika w dniu 21 lutego 1972 r. wykonywał prace przy remontach maszyn rolniczych.

Tym samym nie zasługują na wiarę: zeznania: świadków: H. W. (k. 15-15v. akt em. ZUS) i J. W. (k. 16-16v. akt em. ZUS) oraz E. C. (k. 19 i 50 akt sprawy) w części, w której podają odpowiednio, że w okresie od dnia 13 października 1971 r. do dnia 21 lutego 1971 r. wnioskodawca pracował w charakterze, odpowiednio kierowcy lub traktorzysty.

Treść świadectwa pracy z Kółka Rolniczego w S. z dnia 25 kwietnia 1972 roku (k. 12 akt em. ZUS) wskazująca, że odwołujący zatrudniony w tym zakładzie pracy od dnia 13 października 1971 r. do dnia 25 kwietnia 1972 r., ostatnio pracował na stanowisku traktorzysty, koresponduje z treścią pisemnych zeznań świadków: H. W. (k. 15-15v. akt em. ZUS) i J. W. (k. 16-16v. akt em. ZUS), jak również przesłuchania E. C. (k. 19 i 50 akt sprawy), co do charakteru pracy wykonywanej w spornych okresach zatrudnienia przez ubezpieczonego.

Z treści zaświadczenia z dnia 08 października 1996 r. (k. 13 akt em. ZUS) wynika natomiast, że po odbyciu zasadniczej służby wojskowej od dnia 26 kwietnia 1972 r. do dnia 09 kwietnia 1974 r. wnioskodawca powrócił do pracy w Kółku Rolniczym w S., gdzie pracował do dnia 25 stycznia 1976 r.

Okres tego zatrudnienia nie budził wątpliwości organu rentowego, który zaliczył ten okres do okresów składkowych, co jednoznacznie wynika z treści karty przebiegu zatrudnienia z dnia 07 marca 2012 r. (k. 57 akt em. ZUS).

Wobec uzyskania uprawnień do prowadzenia ciągników rolniczych w dniu 21 lutego 1972 r. za wiarygodne uznać natomiast należy treść: świadectwa pracy z dnia 25 kwietnia 1972 r. (k. 12 akt em. ZUS), pisemnych zeznań świadków: H. W. (k. 15-15v. akt em. ZUS) i J. W. (k. 16-16v. akt em. ZUS), jak również przesłuchania E. C. (k. 19 i 50 akt sprawy) w zakresie, w jakim wskazują, że w okresie od dnia 22 lutego 1972 r. do dnia 25 kwietnia 1972 r. oraz od dnia 10 kwietnia 1974 r. do dnia 25 stycznia 1976 r. wykonywał prace kierowców ciągników.

Powyższe prace wymienione są w poz. 3 „Prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych”, działu VIII „W transporcie i łączności”, wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego, a zatem stanowią prace w szczególnych warunkach.

Ponieważ w świetle przesłuchania wnioskodawcy (k. 19 i 50 akt sprawy) prace te były we wskazanych wyżej spornych okresach zatrudnienia wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a zatem stosownie do treści § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego okresy te podlegają zaliczeniu do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach wymaganego do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Dla ustalenia E. C. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym nieodzowne jest łączne spełnienie przez niego wszystkich przesłanek z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej.

Podlegające zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach okresy zatrudnienia wnioskodawcy: od dnia 22 lutego 1972 r. do dnia 25 kwietnia 1972 r. oraz od dnia 10 kwietnia 1974 r. do dnia 25 stycznia 1976 r. w Kółku Rolniczym w S. (łącznie 1 rok, 11 miesięcy i 18 dni), licząc okresy uwzględnione przez organ rentowy (14 lat, 9 miesięcy i 27 dni), wynoszą łącznie 16 lat, 9 miesięcy i 15 dni, a zatem więcej aniżeli wymagany okres co najmniej 15 lat (art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej w zw. z § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego).

Zasadnie zatem Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczony spełnia, wynikającą z treści art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, sporną przesłankę nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w postaci osiągnięcia na dzień wejścia w życie ustawy emerytalnej, tj. w dniu 01 stycznia 1999 r. wymaganego w przepisach dotychczasowych okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ponieważ przeprowadzone w niniejszej sprawie dowody wykazały, że E. C. spełnia łącznie wszystkie przesłanki ustalenia mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, a zatem brak jest podstaw prawnych do odmowy przyznania mu tego świadczenia.

Za niezasadny uznać zatem należy, podniesiony w treści apelacji (k. 32-34 akt sprawy), zarzut naruszenia prawa materialnego, a w szczególności art. 184 w zw. z art. 32 ustawy emerytalnej oraz § 2 ust. 1 i § 4 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego.

Stosownie do treści art. 385 k.p.c. sąd drugiej instancji oddala apelację, jeżeli jest ona bezzasadna.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.